

Na osnovu Amandmana LXXXII tačka b) st. 5. i 6. na Ustav Republike Srpske, člana 115. Ustava i člana 60. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 104/11 i 92/12), Vijeće za zaštitu vitalnog interesa Ustavnog suda Republike Srpske, na sjednici održanoj 6. decembra 2016. godine, d o n i j e l o j e

ODLUKU

Utvrđuje se da je u postupku donošenja Odluke o prestanku mandata članovima Republičke komisije za sprovođenje referendumu broj 02/1-021-1149/16 od 11. oktobra 2016. godine, koju je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na sjednici održanoj 11. oktobra 2016. godine, povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda.

O b r a z l o ž e n j e

Predsjedavajuća Vijeća naroda Republike Srpske dostavila je 16. novembra 2016. godine Ustavnom sudu Republike Srpske – Vijeću za zaštitu vitalnog interesa (u daljem tekstu: Vijeće) akt broj 03.1/I-465/16 od 16. novembra 2016. godine kojim se, na osnovu zahtjeva Kluba delegata bošnjačkog naroda, traži utvrđivanje povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u postupku donošenja Odluke o prestanku mandata članovima Republičke komisije za sprovođenje referendumu broj 02/1-021-1149/16 od 11. oktobra 2016. godine, koju je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na sjednici održanoj 11. oktobra 2016. godine. Uz navedeni akt dostavljena je predmetna odluka, zatim Odluka o pokretanju postupka zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda broj 03.2-5-120/16 od 19. oktobra 2016. godine sa obrazloženjem o povredi vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda. U aktu predsjedavajuće Vijeća naroda se navodi da je Narodna skupština Republike Srpske na Četrnaestoj sjednici održanoj 11. oktobra 2016. godine, izglasala Odluku o prestanku mandata članovima Republičke komisije za sprovođenje referendumu broj 02/1-021-1149/16 od 11. oktobra 2016. godine, te je, saglasno Amandmanu LXXXII na Ustav Republike Srpske, ova odluka dostavljena na razmatranje Vijeću naroda Republike Srpske. Klub delegata bošnjačkog naroda je pomenutim aktom odlučio da pokrene proceduru zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda, jer, kako se navodi u aktu predsjedavajuće, smatra da je ovom odlukom povrijeđen vitalni nacionalni interes ovog naroda. S obzirom na to da Vijeće naroda nije postiglo saglasnost svih klubova povodom predmetne odluke, kao ni Zajednička komisija Narodne skupštine i Vijeća naroda, pitanje je proslijeđeno Ustavnom sudu – Vijeću za zaštitu vitalnog interesa da odluči da li je osporenom Odlukom o davanju posebnog ovlašćenja povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda.

Odlučujući o prihvatljivosti zahtjeva Vijeće je na sjednici održanoj 23. novembra 2016. godine donijelo rješenje broj UV-10/16 kojim je utvrđeno da je prihvatljiv zahtjev Kluba delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske za utvrđivanje povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u postupku donošenja Odluke o prestanku mandata članovima Republičke komisije za sprovođenje referendumu broj 02/1-021-1149/16 od 11. oktobra 2016. godine, koju je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na sjednici održanoj 11. oktobra 2016. godine.

Saglasno članu 50. st. 2. i 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 114/12 i 29/13), Vijeće je 23. novembra 2016. godine, Klubu delegata srpskog naroda i Klubu delegata hrvatskog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske, kao i Narodnoj skupštini Republike Srpske dostavilo na odgovor pomenuto rješenje o prihvatljivosti

zahtjeva Kluba delegata bošnjačkog naroda.

U odgovoru na rješenje o prihvatljivosti zahtjeva Kluba delegata bošnjačkog naroda Narodna skupština Republike Srpske iznosi stav da predmetni zahtjev nije utemeljen na Ustavu Republike Srpske. Prije svega, u odgovoru se navodi da, posmatrajući sa formalnopravnog aspekta, Klub delegata bošnjačkog naroda nije naveo relevantne pravne činjenice koje se odnose na osporeni akt, te da je zahtjev nejasan i nepotpun, bez elemenata koji su za ovakve zahtjeve neophodni, te da se u konkretnom slučaju zloupotrebljava ustavni institut zaštite vitalnog nacionalnog interesa. Po mišljenju Narodne skupštine, posmatrajući sa materijalnopravnog aspekta, u ovom predmetu se ne radi o povredi vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda. Naime, u odgovoru se navodi da Bošnjacima nije uskraćeno pravo da učestvuju u donošenju predmetne Odluke o prestanku mandata članovima Republičke komisije za sprovođenje referendumu, s obzirom na to da je u vezi sa osporenim aktom pokrenut postupak zaštite vitalnog nacionalnog interesa upravo od strane Kluba delegata bošnjačkog naroda. Ovaj klub konstitutivnog naroda je, kako se dalje ističe, učestvovao na sjednici Vijeća naroda Republike Srpske, kao i na sjednici Zajedničke komisije Vijeća naroda i Narodne skupštine kada se raspravljalo o osporenoj odluci. Takođe se navodi da podnosilac zahtjeva nije naveo na koji način je u konkretnom slučaju povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda, odnosno nije ukazao na povredu nijednog od prava iz kruga vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda koji su definisani Ustavom. Konačno, u odgovoru se iznosi stav da Odluka o prestanku mandata članovima Republičke komisije za sprovođenje referendumu nema nacionalni predznak i podjednako se odnosi na sve građane i ne odnosi se na pripadnike bilo kojeg konstitutivnog naroda pojedinačno, te ne sadrži odredbe koje diskriminišu ili favorizuju bilo koga.

Klub delegata srpskog naroda i Klub delegata hrvatskog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske nisu dostavili odgovor na rješenje o prihvatljivosti zahtjeva Kluba delegata bošnjačkog naroda.

Odluku o prestanku mandata članovima Republičke komisije za sprovođenje referendumu broj 02/1-021-1149/16 od 11. oktobra 2016. godine Narodna skupština Republike Srpske donijela je na osnovu člana 70. stav 1. tačka 8. Ustava Republike Srpske i čl. 182. i 186. st. 1. i 2. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 31/11). Ovom odlukom Narodna skupština utvrđuje da predsjedniku i članovima Republičke komisije za sprovođenje referendumu, imenovanim Odlukom Narodne skupštine Republike Srpske broj 02/1-021-89616 od 15. jula 2016. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 68/16), prestaje mandat konstatovanjem rezultata referendumu od strane Narodne skupštine Republike Srpske (tačka I), te je određeno da ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

U postupku odlučivanja o meritumu predmetnog zahtjeva Vijeće je imalo u vidu da je stavom 4. Amandmana LXVII na Ustav Republike Srpske, kojim je zamijenjen član 1. Ustava Republike Srpske, utvrđeno da Srbi, Bošnjaci i Hrvati, kao konstitutivni narodi, Ostali i građani, ravnopravno i bez diskriminacije učestvuju u vršenju vlasti u Republici Srpskoj. Takođe, Vijeće je uzelo u obzir i da je članom 5. stav 1. alineja 2. Ustava utvrđeno da se ustavno uređenje Republike temelji na obezbjeđivanju nacionalnih ravnopravnosti i zaštiti vitalnih interesa konstitutivnih naroda. Pored toga, Vijeće je imalo u vidu da je zaštita vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda prema

članu 70. Ustava koji je dopunjen Amandmanom LXXVII utvrđena kao princip zaštite određenog kruga kolektivnih prava kao što su, ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti, identitet jednog konstitutivnog naroda, ustavni amandmani, organizacija organa javne vlasti, jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka, obrazovanje, vjeroispovijest, jezik, njegovanje kulture, tradicije i kulturno nasljeđe, teritorijalna organizacija, sistem javnog informisanja kao i druga pitanja koja bi se tretirala kao pitanja od vitalnog nacionalnog interesa ukoliko tako smatra 2/3 jednog od klubova delegata konstitutivnih naroda u Vijeću naroda. Nadalje, Amandmanom LXXXII na Ustav, kojim je dopunjen član 70. Ustava, utvrđeno da će se zakoni ili drugi propisi ili akti koje je izglasala Narodna skupština dostaviti i razmatrati od strane Vijeća naroda ako se isti odnose na vitalni interes definisan u Amandmanu LXXVII.

Pored toga, prilikom razmatranja ovog zahtjeva Vijeće je konstatovalo da je u Obrazloženju koje je dostavljeno uz Odluku o pokretanju postupka zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda navedeno da Klub delegata bošnjačkog naroda smatra da je u konkretnom slučaju povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda koji je definisan u članu 70. stav 5. al. 5) i 9) Ustava Republike Srpske. Naime, kako se ističe u ovom obrazloženju, Bošnjaci su, kao konstitutivni narod, bili uskraćeni da učestvuju u procesu donošenja osporene odluke, jer je ova odluka, nakon što je 11. oktobra 2016. godine izglasana od strane Narodne skupštine, objavljena u "Službenom glasniku Republike Srpske" broj 87/16 od 12. oktobra, a nije, kako je to Ustavom predviđeno, prethodno proslijeđena Vijeću naroda na razmatranje. Kada se ima u vidu činjenica da zakonodavnu vlast u Republici Srpkjoj vrše Narodna skupština i Vijeće naroda, te da osporena odluka Vijeću naroda nije proslijeđena nakon što je izglasana u Narodnoj skupštini, Bošnjacima je, po mišljenju ovog kluba konstitutivnog naroda, bilo uskraćeno pravo da u okviru Vijeća naroda razmatraju osporenu odluku, odnosno da učestvuju u postupku njenog donošenja. Time je, kako se dalje navodi, narušena jednakopravnost ovog konstitutivnog naroda u procesu donošenja odluka, što predstavlja vitalni nacionalni interes koji je garantovan Amandmanom LXXXII, kojim je dopunjen član 70. Ustava Republike Srpkse. Pored toga, u obrazloženju se ukazuje na to da su na ovaj način povrijeđeni Poslovnik Narodne skupštine i Poslovnik Vijeća naroda, kojima je propisano da Narodna skupština dostavlja Vijeću naroda zakone, druge propise i akte koje je izglasala.

Polazeći od navedenih ustavnih odredaba, kao i navoda Kluba delegata bošnjačkog naroda, Vijeće je utvrdilo da je u postupku donošenja Odluke o prestanku mandata članovima Republičke komisije za sprovođenje referendumu povrijeđeno pravo konstitutivnog bošnjačkog naroda na jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka, koje je, kao vitalni nacionalni interes, označeno u alineji 5. Amandmana LXXVII, kojim je dopunjen član 70. Ustava Republike Srpske.

Naime, imajući u vidu da je osporena odluka izglasana na sjednici Narodne skupštine Republike Srpske 11. oktobra 2016. godine, te da je objavljena u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 87/16, od 12. oktobra 2016. godine, Vijeće je utvrdilo da je Narodna skupština Republike Srpske, protivno Amandmanu LXXXII na Ustav kojim je dopunjen član 70. Ustava, propustila da osporenu odluku dostavi na razmatranje Vijeću naroda Republike Srpske, te da su, stoga, neosnovani navodi Narodne skupštine Republike Srpske izneseni u odgovoru na rješenje o prihvatljivosti predmetnog zahtjeva da Bošnjacima nije bilo uskraćeno da učestvuju u postupku

donošenja osporene odluke. Dakle, Vijeće naroda Republike Srpske je u konkretnom slučaju bilo u mogućnosti da, saglasno sadržaju Amandmana LXXXII na Ustav kojim je dopunjen član 70. Ustava, zakaže i održi svoju sjednicu povodom osporene odluke tek nakon što je objavljena u „Službenom glasniku Republike Srpske“. S obzirom na to da se ustavno uređenje Republike temelji na obezbjeđivanju nacionalnih ravnopravnosti i zaštiti vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda (član 5. stav 1. alineja 2. Ustava), kao i da Srbi, Bošnjaci i Hrvati, kao konstitutivni narodi, Ostali i građani, ravnopravno i bez diskriminacije učestvuju u vršenju vlasti u Republici Srpskoj (stav 4. člana 1. Ustava koji je zamijenjen Amandmanom XLIV, a koji je zamijenjen Amandmanom LXVII na Ustav), Vijeće je utvrdilo da je propuštanjem dostavljanja osporene odluke Vijeću naroda Republike Srpske na razmatranje prije objave u „Službenom glasniku Republike Srpske“ došlo do povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda na jednako pravo konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka iz alineje 5. Amandmana LXXVII na Ustav, kojim je dopunjen član 70. Ustava.

Na osnovu izloženog Vijeće je odlučilo kao u dispozitivu ove odluke.

Ovu odluku Vijeće za zaštitu vitalnog interesa je donijelo u sastavu: predsjedavajući Amor Bukić, predsjednik Ustavnog suda mr Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Zlatko Kulenović, prof. dr Duško Medić, Irena Mojović.

Broj: UV-10/16
6. decembra 2016. godine

PREDSJEDAVAJUĆI
Vijeća za zaštitu vitalnog
interesa
Ustavnog suda Republike
Srpske
Amor Bukić, s.r.